

Elementi i kriteriji vrednovanja učenika iz nastavnog predmeta Povijest OŠ

(prema Kurikulumu povijesti i Pravilniku vrednovanja 2019.)

Elementi vrednovanja su:

Činjenično znanje: uključuje **poznavanje najvažnijih činjenica, datuma i povijesnih osoba** iz povijesti svijeta i svoje nacije na pet područja ljudske aktivnosti- domena: društvenom, ekonomskom, znanstveno-tehnološkom, političkom i filozofsko-religijsko-estetskom te poznavanje i razumijevanje temeljnih povijesnih pojmova i povijesne terminologije što ih povjesničari koriste u svome radu i međusobnoj komunikaciji, njihovo razumijevanje i sustavna organizacija. Ovaj element vrednuje se u svim godinama učenja i poučavanja Povijesti.

Konceptualno znanje: uključuje znanje o tome kako se odgovarajući sadržaji organiziraju i strukturiraju, kako su različiti dijelovi sadržaja međusobno povezuju, kakav je njihov međusobni odnos te kako ovi dijelovi funkcioniraju zajedno. Razumijevanje koncepata koji se koriste u nastavi povijesti i razvijanje povijesnog i kritičkog mišljenja kao temelja za razumijevanje i povezivanje događaja, procesa i pojava kroz povijest. **Riječ je o konceptima vremena i prostora, uzroka i posljedica, kontinuiteta i promjena, rada na povijesnim izvorima, povijesne perspektive te usporedbe i sučeljavanja.** Uključuje i poznavanje temeljnih načela, klasifikacija, teorija i modela koji se odnose na te koncepte. Ovaj se element vrednuje u svim ciklusima učenja i poučavanja Povijesti.

Proceduralno znanje: uključuje **poznavanje i primjenu odgovarajućih metoda i koraka u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka** dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti. Uključuje i znanje o načinima interpretacije i pisanja povijesnog eseja te vrednovanje učeničkih radova proizašlih iz samostalnih istraživanja. Ovaj se element vrednuje u svim ciklusima učenja i poučavanja Povijesti. Znati kako nešto učiniti – uključuje poznavanje vještina, tehnika, koraka i metoda rada.

U procesu učenja i poučavanja Povijesti provode **se tri pristupa vrednovanju:**

Vrednovanje za učenje: jest poticanje i usmjeravanje učenja pravodobnim povratnim informacijama. Provodi se sustavnim i kontinuiranim praćenjem individualnih i skupnih aktivnosti učenika, ciljanim pitanjima i razgovorom s učenicima te pisanim kontrolnim i praktičnim vježbama poput korištenja slijepih karata, izrade jednostavnih povijesnih karata na zadanoj podlozi, lenti vremena, različitih grafičkih prikaza i mapa, popunjavanja slijepih karata, izrade osobne mape i slično. Važnu ulogu u vrednovanju za učenje imaju pravodobne i jasne povratne informacije.

Vrednovanje kao učenje: promatra se kao sastavni dio učenja, a provodi se postupcima koji obuhvaćaju samovrednovanje i samoprocjenu učenika, kao i učeničko vrednovanje i procjenu radova drugih učenika. U procesu vrednovanja kao učenja učenik procjenjuje vlastito razumijevanje i

poznavanje različitih postupaka i metoda, vlastite radove i uspješnost njihova prezentiranja i drugo. Učenici mogu vrednovati učenje i rezultate ostalih učenika, posebno nakon prezentiranja različitih individualnih i skupnih radova.

Vrednovanje naučenog: provodi se najčešće nakon obrađene nastavne teme i rezultira ocjenom prema sljedećem kriteriju za pisane provjere

0-44% nedovoljan

45-60% dovoljan

61-74% dobar

7-86% vrlo dobar

87-100% odličan

Elementi vrednovanja/ocjena	Činjenično znanje	Konceptualno znanje (6 koncepata u nastavi povijesti) Način razmišljanja	Proceduralno znanje Način postupanja
Odličan	S lakoćom i samostalno definira, razumije i koristi povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, služi se povijesnom terminologijom.	Samostalno, točno i cjelovito povezuje povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti. Vrijeme i prostor – s lakoćom čita i koristi povijesni i geografski zemljovid, te smješta sadržaje u vrijeme i prostor. Uzroci i posljedice – samostalno određuje, objašnjava i analizira višestruke uzroke i posljedice Kontinuiteti i promjene – samostalno i točno objašnjava kontinuitete i promjene navodeći primjere. Rad s povijesnim izvorima – samostalno interpretira, analizira i vrednuje povijesne izvore,	<u>Redovito piše domaće uratke, predaje ih na vrijeme i u potpunosti točno riješene.</u> Samostalno i vrlo uspješno koristi metode, procedure i tehnike u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti. Sistematično i logično analizira i interpretira izvore i dobivene podatke. Samostalno predstavlja svoje radove, pokazuje izvrsnu odgovornost, samostalnost i

		<p>Povijesna perspektiva – uočava i ocjenjuje samostalno utjecaj prošlosti na sadašnjost te povijesne perspektive.</p> <p>Usporedba i sučeljavanje – samostalno uspoređuje i suprotstavlja različite ideje, vrijednosti, osobe, ponašanja te argumentirano iznosi i vrednuje svoj stav.</p>	promišljenost pri uporabi tehnologije.
Vrlo dobar	Učenik razumije i definira povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, služi se povijesnom terminologijom, primjenjuje i objašnjava sadržaje ali je ponekad potrebna samo djelomična pomoć nastavnika.	Uspoređuje, uočava i razumije povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti. Razumije značenje povijesnih izvora u proučavanju prošlosti te oblikuje odgovor koji uključuje podatke iz izvora. Uspoređuje i objašnjava kontinuitete i promjene u povijesti. Opisuje i uočava uzroke, povod i posljedice povijesnih događaja.	<u>Uglavnom redovito piše domaće uratke i predaje ih na vrijeme i u točno riješene.</u> Poznaje , primjenjuje i razumije metode, procedure i tehnike u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti.
Dobar	Poznaje i definira povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, služi se povijesnom terminologijom, ali stečeno znanje ne primjenjuje samostalno na primjerima te ne povezuje povijesne sadržaje.	Opisuje i uz djelomičnu pomoć nastavnika povezuje povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti. Dobro se snalazi na povijesnom zemljovidu te može odrediti vrijeme i prostor povijesnim događajima. Teže uspoređuje i interpretira izvore.	<u>Ponekad piše domaće uratke i često ih ne predaje na vrijeme.</u> <u>Djelomično su točno riješeni.</u> Koristi metode, proceduru i tehniku u prikupljanju, obradi i sređivanju podataka ali uz pomoć nastavnika i vođenje.
Dovoljan	Djelomično poznaje povijesne činjenice, datume i povijesne osobe,	Djelomično povezuje povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti.	

	<p>djelomično se i nepotpuno služi se povijesnom terminologijom</p>	<p>Loše se snalazi na povijesnom zemljovidu te djelomično smješta sadržaje u vrijeme i prostor. Određuje uzroke i posljedice samo uz pomoć i vođenje nastavnika.</p>	<p><u>Uglavnom ne piše domaće uratke i ne predaje ih na vrijeme. Uglavnom su netočno riješeni.</u></p> <p>Djelomično prepoznaje metode, procedure i tehnike u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti. Analizira i interpretira izvore i dobivene podatke jedino uz stalnu pomoć nastavnika. Uz pomoć nastavnika i bilježaka predstavlja svoje radove.</p>
<p>Nedovoljan</p>	<p>Ne može reproducirati, definirati, objasniti i ne razumije povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, služi se povijesnom terminologijom.</p>	<p>Ne može povezivati nastavne sadržaje, ne može ih smjestiti u vrijeme i prostor. Ne može odrediti niti uzrok niti posljedicu kakvog događaja niti sam raditi na povijesnom izvoru.</p>	<p><u>Ne piše domaće uratke i ne predaje ih na vrijeme. Većinom su netočno riješeni.</u></p> <p>Ne poznaje i ne zna se koristiti metodama, procedurom i tehnikama u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti.</p>